

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 4P/75/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717212179
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ing., Mgr. Martin Bekeš
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2017:5717212179.2

Uznesenie

Okresný súd Martin vo veci starostlivosti o maloleté deti: X/ F. D., H.. XX.XX.XXXX B. X/ Š. D., H.. XX.XX.XXXX, deti bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov: matky F. D., H.. XX.XX.XXXX, R. C. H. XXXX/X, N. a otca S. D., H.. XX.XX.XXXX, R. C. E. XXXX/X, Z., v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, taktó

rozhodol:

Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

1. Otec podal na tunajšom súde dňa 22.11.2017 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal maloleté deti zveriť dočasne - do právoplatného rozhodnutia súdu o rozvode manželstva a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude oprávnený maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. V podanom návrhu uviedol, že spolu s predmetným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podal na Okresný súd Martin aj návrh na rozvod manželstva s matkou maloletých detí, v ktorom okrem iného navrhuje, aby obe maloleté deti boli zverené do jeho osobnej starostlivosti. Keďže navrhovateľ má dôvodné obavy, že do právoplatného rozhodnutia o rozvode manželstva a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva bude ohrozené zdravie detí a ich ďalší vývoj, podal tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Ďalej uviedol, že matka detí opúšťa domov bez toho, aby oznámila kam ide a kedy sa vráti, tiež vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje. Stalo sa, že odišla na dva dni, pričom sa o deti nezaujímal, nechýbali jej, nechala ich v starostlivosti navrhovateľa a jeho rodičov. Má mimomanželský vzťah s mužom, ktorý je prakticky bezdomovec a po požití alkoholických nápojov býva agresívny, matka s ním plánuje žiť v spoločnej domácnosti. Z tohto dôvodu má navrhovateľ dôvodné obavy o zdravie, duševný stav a starostlivosť o deti. Naproti tomu navrhovateľ má vytvorené vhodné bytové podmienky a vie zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté deti. Navrhovateľ je spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti, v ktorej je zamestnaný, preto má stabilný príjem. V súčasnosti býva s rodičmi, preto v prípade potreby mu rodičia môžu pomôcť so starostlivosťou o maloleté deti. Úpravu styku matky s deťmi navrhovateľ ponecháva na zvážení súdu, prípadne na dohodu s matkou maloletých detí.

2. Uznesením č.k. 4P/75/2017-10 zo dňa 23.11.2017 súd maloletým deťom pre konanie ustanovil kolízneho opatrovníka Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len úrad) v správe zo dňa 07.12.2017 okrem iného uviedol, že po prešetrení pomerov zistil tieto skutočnosti. Matka býva s maloletými deťmi v 3-izbovom kompletne prerobenom byte na adrese N., H. XXXX/X. Táto nehnuteľnosť je v osobnom vlastníctve matky. Matka si na kúpu bytu brala hypotekárny úver v Slovenskej sporiteľni, ktorý spláca mesačne sumou 280,- Eur. Výdavky spojené s užívaním bytu má približne vo výške 200,- Eur mesačne.

Matka je t.č. na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a prídavky na dve deti v celkovej sume 455,64 Eur. Matke trvá pracovný pomer v spoločnosti G. K., kde sa po ukončení rodičovskej dovolenky plánuje vrátiť. Matka vedie t.č. spoločnú domácnosť s novým priateľom, ktorý je SZČO. Matka zabezpečuje celodennú starostlivosť o mal. deti. Obe deti sú v starostlivosti obvodného pediatra Z.. Z.Ň., ktorá prostredníctvom tel. hovoru uviedla, že hodnotí starostlivosť o mal. deti ako dobrú, nemá vedomosť o tom, že by matka vo zvýšenej miere požívala alkoholické nápoje, alebo iným spôsobom ohrozovala mal. deti. Obaja chlapci sú zdraví, prekonali len bežné detské ochorenia. Matka odmieta, že by jej mimomanželský pomer bol príčinou rozpadu manželstva, ako dôvod uvádzala to, že keď si jej manžel vypil, bol agresívny, vulgárny na adresu jej osoby a napadol ju i fyzicky. Sama pripúšťa, že keď uložila deti spať šla do pohostinstva, kde vypila 2-3 pivá, no odmieta, že by bola opitá. V tom čase ale boli deti s manželom. Na základe uvedeného bolo matke doporučené, aby absolvovala lekárske vyšetrenie. Podľa vyjadrení matky si deti jej partnera obľúbili. Otec detí býva so svojim rodičmi na adrese Z., E. XXXX/X. Jedná sa 3-izbový byt vo vlastníctve otca. Otec sa vyjadril, že v dohľadnej dobe chce prispôbiť byt mal. synom, teda zariadiť im detskú izbu. Otec detí v prípade zverenia detí do jeho osobnej starostlivosti je pripravený zostať na rodičovskej dovolenke. Jeho príjem je na úrovni minimálnej mzdy, tiež spláca úver v sume 270,- Eur, na ten mu však prispieva jeho otec, nakoľko on použil financie na podnikanie. Otec sa vyjadril, že matka počas trvania manželstva často nechávala deti jemu a ona navštevovala pohostinstvá a diskotéky, kedy nadviazala aj pomer so súčasným partnerom. Otec má k nemu výhrady. Inak hodnotil starostlivosť matky o deti ako dobrú, prala, varila a pod. Otec priznal, že tiež si občas vypil 2-3 pivá. Pripustil, že vtedy matke vulgárne nadával, raz sa to stalo i pre deťmi, čo s odstupom času ľutuje. Tiež sa stalo, že 2 krát strčil do matky, čo nepovažuje ale za útok na jej osobu. Otcovi s deťmi výdatne pomáhali jeho rodičia. Otec je v kontakte so synmi, navštevuje ich, k deťom má vytvorený pozitívny citový vzťah. Obom rodičom bolo navrhnuté, aby dňa 11.12.2017 realizovali návštevu psychológa na referáte poradensko-psychologickým služieb s čím obaja súhlasili, a to za účelom dohody o forme starostlivosti o mal. deti. Po pohovoroch s obomi rodičmi je zrejmé, že ich vzájomná komunikácia bola a je nedostatočná, matka rozpory riešila častými odchodmi z domu, spoločne ako rodina trávili minimum času, čo sa odrazilo na rozpade manželstva. Na základe uvedených skutočností, Úrad doporučil návrh otca zamietnuť a o forme starostlivosti rozhodnúť až na riadnom pojednávaní po dôkladnom vyhodnotení dôkazov.

4. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 360 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len "ZR"), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

5. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Po posúdení návrhu otca dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Zákon v zásade rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení, a to opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov procesných strán (účastníkov konania) alebo opatrenia, ktoré majú zaistiť výkon súdneho rozhodnutia ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Na to, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, musí byť potreba úpravy pomerov účastníkov vždy naliehavá. Okolnosťami odôvodňujúcimi naliehavosť takejto úpravy v obdobných veciach sú najmä skutočnosti svedčiacie o

ohrožení či narušení riadnej výchovy, zdravého psychického, fyzického vývinu či výživy maloletého dieťaťa, ktoré by vyžadovali okamžitý zásah.

6. Súd má preukázané, že na tunajšom súde sa vedie ďalšie konanie o návrhu na rozvod manželov D. sp. zn. 19P/273/2017 (s ktorým je zo zákona spojené aj konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva). Uvedené konanie sa vedie na základe návrhu otca maloletých detí, ktorý okrem iného žiada, aby maloleté deti boli zverené do jeho osobnej starostlivosti.

7. Z charakteru navrhovaného neodkladného opatrenia vyplýva, že ide o procesný inštitút, ktorého účelom je dočasne upraviť pomery účastníkov. Pred jeho nariadením preto nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Súd nerozhoduje na základe "štandardného" dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv účastníkov a z osvedčenia porušenia týchto práv. Osvedčovanie opodstatnenosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa uskutočňuje najmä formou predloženia dôkazov pri podávaní návrhu. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné.

8. Ochrana maloletému dieťaťu prostredníctvom neodkladných opatrení poskytujú dva procesné kódexy, a to Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/215 Z.z.) prostredníctvom všeobecných ustanovení o neodkladných opatreniach podľa § 325 CSP a Civilný mimosporový poriadok (zákon č. 161/2015 Z.z.) prostredníctvom osobitných neodkladných opatrení podľa § 365 CMP a § 367 CMP. Tieto neodkladné opatrenia je potrebné diferencovať, a to na základe vážnosti situácie (stupňa bezprostrednosti ohrozenia maloletého dieťaťa), od čoho závisí, či je potrebné vykonať nevyhnutné opatrenia na ochranu maloletého bezodkladne, t.j. či je nevyhnutné zakročiť ihneď alebo postačuje zakročiť v primeranej lehote. Predpokladom na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP je stav, keď sa maloleté dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti, príp. keď je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený. Jedná sa najmä o prípady nájdenia dieťaťa alebo náhlejšej straty rodičov dieťaťa alebo o situácie, keď osoby oprávnené sa o dieťa starať starostlivosť o dieťa hrubo zanedbávajú. V takomto prípade je nevyhnutnosť zákroku zdôraznená aj lehotou, v ktorej musí súd o návrhu na neodkladné opatrenie rozhodnúť, ktorá je 24 hodín odo dňa podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. V prípadoch, keď je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého ohrozený alebo narušený, avšak bezprostrednému ohrozeniu, príp. nebezpečenstvu dieťa vystavené nie je, ako aj v situáciách, keď je maloleté dieťa v starostlivosti niektorého rodiča alebo inej osoby neoprávnene alebo že táto starostlivosť nie je pre maloletého vhodná alebo mu neprosieva, je dôvod na aplikáciu ustanovenia § 367 CMP, podľa ktorého súd nariadi neodkladné opatrenie v lehote siedmich dní odo dňa doručenia návrhu. V ostatných prípadoch, keď sa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dotýka starostlivosti súdu o maloleté dieťa, t.j. v situáciách, keď dieťaťu bezprostredná ujma nehrozí, avšak súd zhodnotí, že v záujme maloletého dieťaťa je vhodné rýchlo a pružne riešiť pomery maloletého, môže súd rozhodnúť o nariadení neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. d) CSP, a to v lehote 30 dní odo dňa podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Zohľadniac uvedené rozlišovacie kritériá súd je názoru, že v danom prípade je nutné pokladať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP. Otec sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha predbežnej úpravy pomerov účastníkov vo vzťahu k osobnej starostlivosti o maloleté deti. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žiada dočasne maloleté deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti, a to do rozhodnutia súdu vo veci sp. zn. 19P/273/2017, ktorej predmetom je konanie o návrhu na rozvod manželstva manželov D.. Podľa záveru súdu z doposiaľ zistených skutočností a zabezpečených dôkazov nevyplývajú okolnosti svedčiace o prípadnom ohrození života, zdravia, psychického či fyzického vývinu mal. detí, či iné okolnosti, ktoré by odôvodňovali bezodkladnú potrebu úpravy pomerov tak, že by neodkladným opatrením bolo nutné zmeniť osobnú starostlivosť matky o maloleté deti na osobnú starostlivosť otca o ne. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately taktiež pri prešetrení pomerov v rodine nezistil žiadne skutočnosti, pre ktoré

by bolo potrebné návrhu otca vyhovieť, a preto aj úrad navrhol návrh otca ako nedôvodný zamietnuť. Účelom nariadenia neodkladného opatrenia je riešiť pomery, ktoré si vyžadujú naliehavú úpravu a predchádzať situáciám, ktoré by mohli ohroziť život, zdravie, psychický či fyzický vývin mal. detí. Maloleté deti majú zabezpečenú starostlivosť zo strany matky. Z tvrdení navrhovateľa ako ani z iných súdom zabezpečených dôkazov nevyplýva žiadne nebezpečenstvo hroziace maloletým deťom. Keďže súd má za to, že záujem maloletých detí nie je ohrozený a ochrana ich záujmov si nevyžaduje okamžitú dočasnú úpravu predbežným opatrením (ohľadom zmeny osobnej starostlivosti o ne), súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie a to do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Martin. Odvolanie je potrebné podať v štyroch vyhotoveniach (§ 362 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP - ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - (§ 363 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMSP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP).